

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 28 desembre 2005-gener 2006

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
Telèfon: 977 77 47 39
e-mail: espona@menta.net

Editorial

Des de l'inici de la temporada televisiva de tardor, TV3 —*la nostra*—, ens ha sorprès amb una aposta televisiva insòlita fins ara: els divendres a la nit podem veure una sèrie de producció pròpia que “parla” com nosaltres, és a dir, que està interpretada per uns actors que s'expressen majoritàriament en català occidental. Deixant de banda la qualitat de Lo Cartanyà (que seria objecte d'un altre debat), el cert és que amb aquesta sèrie s'obre el ventall d'accents que estem acostumats a sentir per televisió. Alguns lleidatans s'han mostrat ofesos per aquesta tria lingüística en un programa d'humor, però —en realitat— se n'haurien de sentir orgullosos. Ja era hora que des de tots els racons de parla catalana s'adonessin que a casa, al bar, al barber i a la redacció d'una televisió local es pot parlar tant amb el català dels personatges de Plats Bruts com amb el d'aquests balaguerins tan peculiars. També, però, ja era hora que els telespectadors de TV3 s'adonessin que se'ns pot informar sobre el debat del Congrés tant amb el català oriental de Carles Francino o Raquel Sans com amb el català occidental de Lluís Caelles. Això és tendir a la normalitat: que totes les varietats lingüístiques d'una llengua, amb els seus múltiples registres, apareguin reflectides en els mitjans de comunicació de què disposen. Ja era hora.

Activitats

-La Llanterna (Móra d'Ebre): 18 de desembre, a les 19h, teatre amb l'obra *Mestres Antics* de Thomas Bernhard, amb Boris Ruiz, Mingo Ràfols i Carles Canut; 19 de desembre, a les 18h, Teatre familiar de màgia increïble amb el televisiu Mag Lari; 21 de desembre, a les 20.30h, Música Un conte de Nadal, a càrrec de la formació Lisboa Zentral Café.

-18 de desembre: Excursió “Des dels Ports d'Arnes. Una manera combinada per passar-ho bé”. Es portaran a terme diverses activitats d'oci des del Parc Natural dels Ports: una caminada matinal gaudint dels entorns del riu Algars, un dinar per a tastar la cuina tradicional de la Terra Alta i una visita cultural pel poble d'Arnes. Durada de l'excursió: des de les 9,30h del matí fins a la 1.30h de la tarda.

-Dia 22 de desembre, a les 12h, Presentació de la Projectió “El Montsant amb imatges”. Consell Comarcal (Falset). La projecció anirà a càrrec de Ferran Aguilar, fotògraf.

-Divendres, 28 de gener, a les 20h, Conferència de Salvador Palomar, amb la col·laboració d'Albert Margalef, El patrimoni cultural a l'entorn de l'oli. L'arquitectura popular. Ajuntament de Móra la Nova.

Història d'una pedra

Només puc escriure una part de la història d'aquest carreu... Amb tot, sí que puc afirmar que és del segle XI, germà dels carreus que van ser escollits per construir el magnífic temple romànic de l'Església vella del poble de la Palma..., i treballat per un dels seus picapedrers que van fer el fris de tot el seu voltant, i també els capitells i les columnes, seguint el mateix estil i dibuix. Vaig poder gaudir uns breus moments de la seua contemplació.

Uns anys abans, ja es va recollir una altra pedra semblant, l'any 1998, quan es va restaurar l'empedrat de la placeta de l'església nova, que està guardada dins l'Església Romànica, encara que el treball del seu picapedrer era deficient, la qual cosa potser va ser el motiu que fos rebutjada. No puc dir el mateix en el present cas.

En les obres de rehabilitació de la casa Abadia, al començament de l'estiu d'aquest 2005, em vaig assabentar que els operaris, en consolidar la paret d'una petita finestra de la part superior de la façana que dona a les escaletes, van "trobar" aquesta pedra... Però, com que la van deixar al terra del pis superior, no hi vaig poder accedir fins dies més tard. Per altra banda, ningú em va donar permís per recollir-la, ni tindre responsabilitat d'aquesta troballa, atès que no he estat oficialment implicat en les obres de l'Abadia.

En tornar d'uns dies d'estada a Barcelona, amb gran sorpresa, em van dir que la pedra havia desaparegut. Diuen que va ser carregada al remolc i llençada al lloc on tiren les escombraries i sepultada per tones de runa damunt seu. I encara que es van fer intents de recuperar-la, davant la gran quantitat de tones de runa llençada al seu damunt, es va donar per perduda i enterrada, i es va donar per acabada aquesta part de la història malaurada d'aquesta pedra; un meravellós carreu en el qual l'artífex picapedrer va deixar, sens dubte, molta suor i totes les filigranes de la seua il·lusió, i que ha quedat colgat per la gran quantitat de brossa i amagat als ulls dels hòmens, a diferència d'algunes de les seues germanes, que poden ser admirades pels ulls sensibles artístics del que les miren.

Rossend Escolà

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.